

№ბს-942-938(კ-17)

ქ-----ე ბს-942-938(კ-17)

12 აპრილი, 2018 წელი

ქ. თბილისი

**ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:**

**მაია ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მოსამართლეები:** ნუგზარ სხირტლაძე, ვასილ როინიშვილი

სხდომის მდივანი - ანა ვარდიძე

კასატორი _ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო; **წარმომადგენლები**
- დავით ტყეშაძე, ოთარ ჯახველაძე

მოწინააღმდეგე მხარე _ ნ-----ე; **წარმომადგენელი** - რ-----ე

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება _ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს
ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 29 მარტის გადაწყვეტილება

დავის საგანი _ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების
ბათილად ცნობა და ახალი ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი
აქტის გამოცემის დავალება

აღწერილობითი ნაწილი:

2016 წლის 25 მარტს ნ-----ემ სასარჩელო განცხადებით მიმართა
თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას,
მოპასუხის - საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიმართ.

მოსარჩელის განმარტებით, 1993 წლის 26 მარტს, სამსახურებრივი
მოვალეობის შესრულებისას, შსს ეკოლოგიის პოლიციის სამმართველოს
შენობაში, თავის არეში ცეცხლსასროლი იარაღით მიყენებული ჭრილობის
შედეგად გარდაიცვალა მისი მეუღლე - პოლიციის ლეიტენანტი მ-----ე.
„სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის
შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, განცხადებით მიმართა
საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს და ამ კანონით

გათვალისწინებული სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნა მოითხოვა, თუმცა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოსამსახურეთა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების ფაქტის დადგენა/დადასტურების კომისიის 2015 წლის 8 დეკემბრის №9/39 გადაწყვეტილებით უსაფუძვლოდ ეთქვა უარი მეუღლის სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას გარდაცვალების ფაქტის დადგენა-დადასტურებაზე, რაც გასაჩივრებულ იქნა საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრთან.

მოსარჩელის განმარტებით, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს იურიდიული დეპარტამენტის დირექტორის 2016 წლის 12 თებერვლის №354830 წერილით, არასწორად განიმარტა „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტი, კერძოდ, მისი მეუღლის გარდაცვალება არ იქნა მიჩნეული სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას გარდაცვალებად და შესაბამისად, არასწორად ეთქვა უარი სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნაზე, როგორც სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას გარდაცვლილი პოლიციის თანამშრომლის მეუღლეს.

მოსარჩელის მითითებით, საჩივარში აღნიშნული გარემოებები და მტკიცებულებები არ იქნა სათანადოდ გამოკვლეული და შესწავლილი ადმინისტრაციული წარმოების დროს. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს პასუხი არ შეიცავს იმ ფაქტობრივი გარემოებების სამართლებრივ შეფასებას, რომელსაც არსებითი მნიშვნელობა ჰქონდა სადავო საკითხის გადაწყვეტისათვის. საჩივარს ერთვოდა სასამართლოს განაჩენი, რომლითაც დადგენილად არის მიჩნეული, რომ მოსარჩელის მეუღლე დაიღუპა ეკოლოგიის პოლიციის შენობაში, სამსახურებრივ რეიდზე გასვლის წინ, მისთვის სატაბელო იარაღის გადაცემისას. განაჩენით უტყუარად არის დადგენილი მისი დაღუპვა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას. აღნიშნული განაჩენები 20 წელზე მეტია შესულია კანონიერ ძალაში და მიღებული გადაწყვეტილებები ფაქტობრივ გარემოებებთან დაკავშირებით, არასდროს არ შეცვლილა და არ გადასინჯულა. მოსარჩელის განმარტებით, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტის არასწორად განმარტება გამოიხატა შემდეგში: აღნიშნულ მუხლში მითითებულია ჩამონათვალი იმ გარემოებების, რაც ითვლება სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებად. ერთ-ერთი ასეთი გარემოებაა პრევენციული ღონისძიების განხორციელება. მოსარჩელის მოსაზრებით, მის მიერ წარდგენილი მტკიცებულებებით, მათ შორის განაჩენით მიჩნეული გარემოებებით, უტყუარად არის დადგენილი, რომ მ-----ე დაიღუპა ეკოლოგიის პოლიციის შენობაში, გამოცხადდა რა თავისი პროფესიული მოვალეობის შესასრულებლად - რეიდზე გასასვლელად. სატაბელო იარაღის მიღებისას, იმ მომენტში, როდესაც ხელს აწერდა იარაღის მიღების ჟურნალში, იგი დაიღუპა პოლიციელ ვალერიან ჯიბლაძის გაუფრთხილებელი გასროლის შედეგად. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრომ უგულებელყო განაჩენით დადგენილი ისეთი გარემოება, როგორიცაა მისი მეუღლის დაღუპვა

რეიდზე გასვლისას. რეიდზე გასვლა დაკავშირებულია დანაშაულის აღკვეთის ღონისძიებასთან, კონტროლსა და ზედამხედველობასთან, რასაც ახორციელებენ რეიდის მონაწილენი, რაც უდავოდ იქნა მიჩნეული პრევენციულ ღონისძიებად.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მოსარჩელემ „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის მიზნით საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურეთა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების ფაქტის დადგენა/დადასტურების კომისიის 2015 წლის 8 დეკემბრის №9/39 გადაწყვეტილების, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს იურიდიული დეპარტამენტის დირექტორის 2016 წლის 12 თებერვლის №354830 წერილის ბათილად ცნობა და მოპასუხისათვის ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის დავალება მოითხოვა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 10 ივნისის გადაწყვეტილებით ნ-----ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

საქალაქო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ ეკოლოგიის პოლიციის სამმართველოს სწრაფი რეაგირების ოპერატიული ინსპექციის უფროსის მოადგილე მ-----ე სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს, 1993 წლის 26 მარტს გარდაიცვალა, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ეკოლოგიის პოლიციის სამმართველოს შენობაში, სამმართველოს მორიგის მიერ „მაკაროვის“ სისტემის იარაღიდან გაუფრთხილებელი გასროლით თავის არეში მიყენებული ჭრილობის შედეგად.

ნ-----ემ, როგორც მ-----ის მეუღლემ, განცხადებით მიმართა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ოჯახის წევრის სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას გარდაცვალების გამო სახელმწიფო კომპენსაციის მისაღებად საჭირო აქტის გამოცემის მოთხოვნით.

„სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის მიზნით საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურეთა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების ფაქტის დადგენა/დადასტურების კომისიის 2015 წლის 8 დეკემბრის №9/39 გადაწყვეტილებით ნ-----ის მოთხოვნა „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის მე-2 პუნქტის „ო“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის მიზნით საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურე მ-----ის სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების ფაქტის დადგენა/დადასტურებაზე არ დაკმაყოფილდა.

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს იურიდიული დეპარტამენტის

დირექტორის 2016 წლის 12 თებერვლის №354830 წერილით ნ-----ეს მის მიერ 2015 წლის 8 დეკემბრის №9/39 გადაწყვეტილებაზე წარდგენილი ადმინისტრაციული საჩივრის პასუხად განემარტა, რომ კომისიის მიერ სადავო გადაწყვეტილება მიღებულია საქმის გარემოებათა განხილვის შედეგად, კანონის საფუძველზე.

საქალაქო სასამართლოს განმარტებით, „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის მიზნით საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურეთა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების ფაქტის დადგენა/დადასტურების კომისიის 2015 წლის 8 დეკემბრის №9/39 გადაწყვეტილების შინაარსიდან გამომდინარე, კომისიამ მ-----ის გარდაცვალებასთან მიმართებით არ დაადასტურა მისი ოჯახის წევრისათვის სახელმწიფო კომპენსაციის გაცემის საფუძველი.

სასამართლოს მითითებით, სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის საფუძვლებს „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო კომპენსაციის შესახებ“ საქართველოს კანონი განსაზღვრავს. დასახელებული კანონის მე-5 მუხლის მე-2 პუნქტის „ო“ ქვეპუნქტის მიხედვით, სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპული ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვლილი შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოსამსახურის ოჯახის წევრს სახელმწიფო კომპენსაციის მიღების უფლება წარმოეშობა „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევებში. „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტი ითვალისწინებს სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას კონკრეტულ ვითარებაში პირის დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების შემთხვევებს, კერძოდ, ამ კანონით გათვალისწინებული პრევენციული ღონისძიების განხორციელებისას, სამართალდარღვევის აღკვეთისას, დამნაშავეს შეპყრობისას, დამნაშავეობასთან ბრძოლისას, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვისას ან/და საბრძოლო მოქმედებების დროს შეტაკებისას, სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებით თავდასხმისას, ადამიანის სიცოცხლის, ჯანმრთელობის ან/და ქონების გადარჩენისას პოლიციელის დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების შემთხვევებს.

„პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით განსაზღვრული შემთხვევის დადგენა გულისხმობს უშუალო მიზეზობრივი კავშირის დადგენას ამ მუხლში მითითებულ კონკრეტულ ქმედებასა და პირის გარდაცვალებას შორის.

ამასთან, სასამართლოს მითითებით, საგულისხმოა, რომ ხსენებულ ნორმაში ასახულ ქმედებებად ვერ ჩაითვლება შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოსამსახურის სამსახურებრივი საქმიანობის ნებისმიერი შემთხვევა მისი მიზნებიდან გამომდინარე. ამგვარი მოსაზრების საფუძველია კანონმდებლის ნება, ერთმანეთისაგან იქნეს გამიჯნული შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოსამსახურის სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპვა ან

მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალება და მისგან გამომდინარე სოციალური გარანტიები („პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1-ლი პუნქტი), რაც არ წარმოშობს კომპენსაციის მიღების უფლებას და სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას განსაკუთრებულ ვითარებაში დაღუპვა და მისგან გამომდინარე გარანტიები („პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტი), რაც კომპენსაციის დანიშვნის საფუძველია.

მოცემულ შემთხვევაში სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ მ-----
-ე გარდაიცვალა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ეკოლოგიის პოლიციის სამმართველოს შენობაში, სამმართველოს მორიგის მიერ „მაკაროვის“ სისტემის იარაღიდან გაუფრთხილებელი გასროლით თავის არეში მიყენებული ჭრილობის შედეგად, რაც არ წარმოადგენს „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევას. ამდენად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ სადავო აქტებით მოპასუხემ მართლზომიერად არ დააკმაყოფილა ნ-----ის მოთხოვნა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 10 ივნისის გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ნ-----ემ, რომელმაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება მოითხოვა.

სააპელაციო სასამართლოს 2017 წლის 22 მარტის სხდომაზე აპელანტმა დააზუსტა სასარჩელო მოთხოვნა და „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის მიზნით საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურეთა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების ფაქტის დადგენა/დადასტურების კომისიის 2015 წლის 8 დეკემბრის №9/39 გადაწყვეტილების, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს იურიდიული დეპარტამენტის დირექტორის 2016 წლის 12 თებერვლის №354830 წერილის ბათილად ცნობა და მ-----ის სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს დაღუპვის ფაქტის აღიარება მოითხოვა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 29 მარტის გადაწყვეტილებით ნ-----ის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა; გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 10 ივნისის გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნა ახალი გადაწყვეტილება, რომლითაც ნ-----ის სარჩელი დაკმაყოფილდა; ბათილად იქნა ცნობილი „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის მიზნით საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურეთა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად

გარდაცვალების ფაქტის დადგენა/დადასტურების კომისიის 2015 წლის 8 დეკემბრის №9/39 გადაწყვეტილება; ბათილად იქნა ცნობილი საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს იურიდიული დეპარტამენტის დირექტორის 2016 წლის 12 თებერვლის №354830 წერილი; მ-----ე ცნობილ იქნა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს დაღუპულად.

სააპელაციო პალატის განმარტებით, მხარეთა შორის სამართლებრივ დავას იწვევს შემდეგი გარემოება: არსებობს თუ არა აპელანტისათვის (მოსარჩელე) „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის მე-2 პუნქტის „ო“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის საფუძველი. უფრო კონკრეტულად კი, მ-----ის გარდაცვალების ფაქტი ექცევა თუ არა „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტის მოქმედების ფარგლებში.

„სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის მიხედვით ამ კანონის მიზანია საქართველოს ტერიტორიაზე მცხოვრები საქართველოს მოქალაქეების სოციალური დაცვის გარანტიების დადგენა მათ მიერ სახელმწიფოს წინაშე განსაკუთრებული სამსახურის გავლის გამო, აგრეთვე ამ პირთა მიერ შესაბამისი ასაკის მიღწევის, შესაძლებლობის შეზღუდვის და გარდაცვალების გამო. ამასთან, ამავე კანონის მე-3 მუხლი ადგენს იმ ძირითად პრინციპებს, რომლებითაც უნდა იხელმძღვანელოს შესაბამისმა სახელმწიფო ორგანომ ამა თუ იმ პირისათვის სახელმწიფო კომპენსაციის მიღების უფლების განსაზღვრისას. ეს პრინციპებია: სამართლიანობა, კანონის წინაშე თანასწორობა, მუდმივობა, კომპენსაციის/სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის მიღების სახელმწიფო გარანტია.

„სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის მიხედვით კომპენსაციის/სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის დანიშვნის მოთხოვნის უფლება აქვთ საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტის მიღების დღის (1991 წლის 9 აპრილი) შემდეგ, „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპულ ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვლილ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოსამსახურეთა ოჯახის წევრებს. ამგვარად, კანონმდებლოს ნებას წარმოადგენს მხოლოდ, „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებული გარემოებების არსებობის შემთხვევაში გაიცეს სახელმწიფო კომპენსაცია კანონით დადგენილი წესითა და პირობებით.

სააპელაციო პალატამ აქვე მიუთითა „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის პირველ პუნქტზე, რომლის თანახმად: სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას, გარდა ამ მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, პოლიციელის დაღუპვის შემთხვევაში მის

ოჯახს (მემკვიდრეს) საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსთვის საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი ასიგნებებიდან, მინისტრის მიერ გამოცემული აქტის საფუძველზე ეძლევა ერთჯერადი ფულადი დახმარება არა უმეტეს 15 000 (თხუთმეტი ათასი) ლარისა და დაკრძალვის (საფლავის მოწყობის) ხარჯების ასანაზღაურებელი თანხა 500 (ხუთასი) ლარის ოდენობით. პოლიციელის დაკრძალვის ხარჯებს სახელმწიფო ანაზღაურებს. ხოლო ამავე მუხლის 1¹ პუნქტის თანახმად, სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას, კერძოდ, ამ კანონით გათვალისწინებული პრევენციული ღონისძიების განხორციელებისას, სამართალდარღვევის აღკვეთისას, დამნაშავის შეპყრობისას, დამნაშავეობასთან ბრძოლისას, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვისას ან/და საბრძოლო მოქმედებების დროს შეტაკებისას, სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებით თავდასხმისას, ადამიანის სიცოცხლის, ჯანმრთელობის ან/და ქონების გადარჩენისას პოლიციელის დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების შემთხვევაში მის ოჯახს (მემკვიდრეს) საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსთვის საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი ასიგნებებიდან, მინისტრის მიერ გამოცემული აქტის საფუძველზე ეძლევა ერთჯერადი ფულადი დახმარება 100 000 ლარის ოდენობით და დაკრძალვის (საფლავის მოწყობის) ხარჯების ასანაზღაურებელი თანხა 500 (ხუთასი) ლარის ოდენობით. პოლიციელის დაკრძალვის ხარჯებს სახელმწიფო ანაზღაურებს.

სააპელაციო სასამართლომ გაიზიარა თბილისის საქალაქო სასამართლოს მსჯელობა იმ ნაწილში, რომ ზემოხსენებულ ნორმაში ასახულ ქმედებებად ვერ ჩაითვლება შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოსამსახურის სამსახურებრივი საქმიანობის ნებისმიერი შემთხვევა. ამგვარი მოსაზრების საფუძველია კანონმდებლის ნება, ერთმანეთისაგან იქნეს დიფერენცირებული შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოსამსახურის სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპვა ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალება და მისგან გამომდინარე სოციალური გარანტიები („პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1-ლი პუნქტი), რაც არ წარმოშობს კომპენსაციის მიღების უფლებას და სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას განსაკუთრებულ ვითარებაში დაღუპვა და მისგან გამომდინარე გარანტიები („პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტი), რაც კომპენსაციის დანიშვნის საფუძველია.

სააპელაციო პალატის განმარტებით, მოცემულ შემთხვევაში მხარეთა შორის სადავოა, ექცევა თუ არა მ-----ის გარდაცვალება „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, იმ პირობებში, როდესაც დადგენილია სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს, მ-----ის გარდაცვალების ფაქტი. სააპელაციო სასამართლომ არ გაიზიარა მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოს პოზიცია იმის შესახებ, რომ „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში მოიაზრება მხოლოდ ისეთი შემთხვევები, როდესაც პოლიციელის გარდაცვალებას სამსახურებრივი

მოვალეობის შესრულების დროს თან სდევს პოლიციელის გმირობით გამორჩეული ქმედებები, რადგან ამგვარ დანაწესს არ შეიცავს მითითებული ნორმა და ასეთი არც ნორმის ლოგიკური შინაარსიდან და არც მისი მიზნებიდან გამომდინარეობს. მოცემულ შემთხვევაში, საქმეში წარმოდგენილი მასალებით დადგენილია და არ არის სადავო, რომ 1993 წლის 26 მარტს, საქართველოს რესპუბლიკის შს სამინისტროს ეკოლოგიის პოლიციის სამმართველოს შენობაში, ცეცხლსასროლი იარაღების შესანახ და გასაცემ ოთახში, ამავე პოლიციის მორიგე ინსპექტორი ცეცხლსასროლ იარაღს ურიგებდა თანამშრომლებს, რეიდზე გასასვლელად. მ-----ე გარდაიცვალა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ეკოლოგიის პოლიციის სამმართველოს შენობაში, სამმართველოს მორიგის მიერ, „მაკაროვის“ სისტემის იარაღიდან გაუფრთხილებელი გასროლით თავის არეში მიყენებული ჭრილობის შედეგად. შესაბამისად, სახეზეა მ-----ის გარდაცვალება „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული პრევენციული ღონისძიების განსახორციელებლად დაწყებული მოქმედებების დროს, რაც ქმნის კანონისმიერ წინაპირობას იმისათვის, რომ მ-----ის გარდაცვალების ფაქტი მოექცეს „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტის რეგულაციაში.

სააკლავაციო სასამართლომ გაიზიარა მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოს პოზიცია იმის შესახებ, რომ „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1 პუნქტით და ამავე მუხლის 1¹ პუნქტით განსაზღვრული სახელმწიფო კომპენსაციის უფლების მქონე გარდაცვლილ პოლიციელთა წრე (სუბიექტები) არ არის ერთი და იგივე. ამასთან, პალატამ არ გაიზიარა მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოს პოზიცია იმის შესახებ, რომ ამ სუბიექტთა წრე იმიჯნება იმ ნიშნით, სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას პოლიციელი გმირულად გარდაიცვალა თუ არა. პალატა მიუთითებს, რომ კანონით განსაზღვრული ჩამონათვალი მოიცავს ასევე, სამართალდამცავი ორგანოების მხრიდან პრევენციული ღონისძიების განხორციელებისას, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვისას, თანამშრომლის დაღუპვის შემთხვევასაც.

შესაბამისად, სადავო შემთხვევაში, კომისიის მხრიდან, პოლიციელის გარდაცვალების ფაქტის შეფასება მოცემულ სიტუაციაში არ ეფუძნება „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ კანონით და „პოლიციის შესახებ“ კანონით ამგვარი შეფასების გაკეთებისათვის დადგენილ ობიექტურ კრიტერიუმებს, შესაბამისად, ის არის მხოლოდ კომისიის წევრთა სუბიექტური შეფასება და მის საფუძველზე კომისიის მიერ გაკეთებული დასკვნა ვერ უზრუნველყოფს სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნისას სამართლიანობის, კანონის წინაშე თანასწორობის, მუდმივობისა და კომპენსაციის მიღების სახელმწიფო გარანტიის კანონით დადგენილი პრინციპების რეალიზაციას.

„პოლიციის შესახებ“ კანონის 50-ე მუხლის პირველი და მესამე პუნქტების მიხედვით სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას, გარდა ამ მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, პოლიციელის დაღუპვის

შემთხვევაში მისი ოჯახის წევრებს ენიშნებათ სახელმწიფო კომპენსაცია, რაც იძლევა იმ დასკვნის გაკეთების საფუძველს, რომ „პოლიციის შესახებ“ კანონის 50-ე მუხლის პირველი პუნქტი ვრცელდება ყველა იმ პოლიციელზე, რომელიც გარდაიცვალა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს, მაგრამ მისი სამსახურებრივი საქმიანობა არ იყო დაკავშირებული ამავე მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებული სპეციფიური და მომეტებული საფრთხის შემცველი უფლებამოსილებების განხორციელებასთან.

სააპელაციო პალატის განმარტებით, „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ კანონის მიზნისა და პრინციპების უგულვებელყოფით ეთქვა მოსარჩელეს უარი სახელმწიფო კომპენსაციაზე, რაც ეწინააღმდეგება, როგორც „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონს, ასევე არღვევს საქართველოს კონსტიტუციის 21-ე მუხლით და ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა ევროპული კონვენციის პირველი დამატებითი ოქმის პირველი მუხლით გარანტირებულ საკუთრების უფლებას, იმდენად, რამდენადაც სახეზეა სახელმწიფო კომპენსაციის მოთხოვნის მატერიალურ-სამართლებრივი საფუძველი.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 29 მარტის გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გაასაჩივრა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრომ, რომელმაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვა.

კასატორის განმარტებით, თბილისის სააპელაციო სასამართლომ გასაჩივრებული გადაწყვეტილების მიღებისას არასწორად განმარტა „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტი, როდესაც მსჯელობს, რატომ უნდა გავრცელდეს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ყოფილ გარდაცვლილ მოსამსახურე მ-----ის ოჯახის წევრისათვის (მეუღლისათვის) „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ სახელმწიფოს კანონის მე-5 მუხლის მე-2 პუნქტის „ო“ ქვეპუნქტი და მიიღო დაუსაბუთებელი და კანონსაწინააღმდეგო გადაწყვეტილება. განსახილველ შემთხვევაში დავის სწორედ გადაწყვეტისათვის პირველ რიგში მნიშვნელოვანია „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის პირველი პუნქტისა და ამავე მუხლის 1¹ პუნქტის ერთმანეთისაგან გამიჯვნა. რადგან „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის მე-2 პუნქტის „ო“ ქვეპუნქტის მიხედვით (რომლის საფუძველზეც მოსარჩელე ითხოვს კომპენსაციის მიღებას), სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპული ან მიღებული ჭრილობების შედეგად დაღუპული პოლიციელის ოჯახის წევრს, სახელმწიფო კომპენსაციის მიღების უფლება წარმოეშობა, როდესაც პოლიციელი დაღუპულია „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევებში.

კასატორის განმარტებით, კონკრეტულ შემთხვევაში დავას იწვევს მხოლოდ

ის გარემოება, მ-----ის გარდაცვალება ექცევა თუ არა „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, იმ პირობებში, როდესაც სადავო არ არის მ-----ის გარდაცვალება სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს. 50-ე მუხლის პირველი პუნქტის დეფინიცია არის უფრო ფართო მოცულობის, რომელიც განსაზღვრავს სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს შსს-ს მოსამსახურის დაღუპვის შემთხვევებს (მათ შორის, პოლიციელის გარდაცვალება ავტოავარიის დროს), ხოლო რაც შეეხება 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტს, აქ გამოყოფილია კონკრეტულად ის შემთხვევები, რომელსაც შედეგად მოჰყვა პოლიციელის დაღუპვა, კერძოდ: პრევენციული ღონისძიებების განხორციელებისას, სამართალდარღვევის აღკვეთისას, დამნაშავის შეპყრობისას, დამნაშავეობასთან ბრძოლისას, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვისას ან/და საბრძოლო მოქმედებების დროს შეტაკებისას, სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებით თავდასხმისას, ადამიანის სიცოცხლის ჯანმრთელობის ან/და ქონების გადარჩენისას პოლიციელის დაღუპვა ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალება ანუ 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით იმპერატიულად არის განსაზღვრული იმ შემთხვევათა ჩამონათვალი, რომლებიც ექცევა მითითებული ნორმის რეგულაციაში. იმისათვის, რომ გარდაცვლილი პოლიციელის ოჯახის წევრზე გავრცელდეს „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებული სამართლებრივი რეჟიმი, მნიშვნელოვანია დადგინდეს ორი გარემოება: 1. პოლიციელის გარდაცვალება ამ ნორმით გათვალისწინებულ ერთ-ერთ შემთხვევაში; 2. უშუალოდ ამ შემთხვევის შედეგად ანუ „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევის დადგენა გულისხმობს უშუალო მიზეზობრივი კავშირის დადგენას ამ მუხლში მითითებულ კონკრეტულ ქმედებასა და პირის გარდაცვალებას შორის. აღნიშნულ ნორმაში ასახულ ქმედებებად ვერ ჩაითვლება შსს-ს მოსამსახურის სამსახურებრივი საქმიანობის ნებისმიერი შემთხვევა მისი მიზნებიდან გამომდინარე.

კასატორის მითითებით, „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით განსაზღვრული ჩამონათვალი გულისხმობს ობიექტური საფრთხის პირობებში, უშუალოდ პოლიციური ღონისძიებების განხორციელების პროცესში, პოლიციელის დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების შემთხვევას. ობიექტური საფრთხე იმ შემთხვევაში არის სახეზე, როდესაც არსებობს საკმარისი საფუძველი ვარაუდისათვის, რომ საქმის გარემოებები ან მოვლენების შეუფერხებელი განვითარება გამოიწვევს „პოლიციის შესახებ“ კანონით დაცული სიკეთისათვის ზიანის მიყენებას.

კონკრეტულ შემთხვევაში, მართალია, მ-----ე გარდაიცვალა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას თანამშრომლის მიერ შემთხვევით გასროლილი ტყვიის მოხვედრის შედეგად, მაგრამ სახეზე არ გვაქვს ობიექტური საფრთხის არსებობის პირობებში, უშუალოდ პოლიციური ღონისძიებების განხორციელების დროს გარდაცვალება, რაც არ წარმოადგენს „პოლიციის

შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევას.

კასატორის განმარტებით, „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1-ლი პუნქტი და 1¹ პუნქტიც სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპული პოლიციელის ოჯახის (მემკვიდრეების) მიმართ სოციალურ გარანტიებს ითვალისწინებს, მაგრამ მათ შორის განსხვავება რომ არ იყოს, აზრი არ ექნებოდა მაშინ ამ ორი ნორმის ერთდროულად არსებობას. „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლში 1¹ პუნქტის დამატების მიზეზი იყო სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს ობიექტური საფრთხის პირობებში, უშუალოდ პოლიციური ღონისძიებების განხორციელების პროცესში, პოლიციელის დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების შემთხვევაში, როგორც კანონმდებელი განმარტებით ბარათში მოიხსენიებს, „გმირულად დაღუპული“ პოლიციელების ოჯახებისათვის გაზრდილი ერთჯერადი ფულადი დახმარების გაცემა. ამ ნორმის განმარტებით ბარათში ეს გარკვევით არის ჩამოყალიბებული, როგორც კანონპროექტის მიღების მიზეზის განმარტებაში, ასევე „შედეგებთან ნაწილში - „ბ.ე“ პუნქტში, რომლის შესაბამისად, „ამ კანონის ამოქმედების შემდეგ გმირულად გარდაცვლილი პოლიციელთა ოჯახებს (მემკვიდრეს) საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსათვის ბიუჯეტიდან გამოყოფილი ასიგნებებიდან მიეცემა ერთჯერადი დახმარება 100 000 (ასი ათასი) ლარის ოდენობით“. რაც კიდევ უფრო აკონკრეტებს და აზუსტებს იმ პირთა წრეს, რომლებზეც ვრცელდება „პოლიციის შესახებ“ კანონის 50 მუხლის 1¹ პუნქტი. იმავე საფუძვლით მოხდა ასევე „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის მე-2 პუნქტის „ო“ ქვეპუნქტის მიღება. ამ ნორმის მიღებისას მის განმარტებით ბარათში, კერძოდ, „ა.გ“ პუნქტში განმარტებულია „1000 ლარიანი კომპენსაცია დაუწესდება საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებიდან სამსახურებრივ მოვალეობათა შესრულების დროს გმირულად დაღუპულ ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვლილ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოსამსახურეთა ოჯახებს, ამასთან, სახეზე უნდა გვქონდეს „პოლიციის შესახებ“ კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევა“.

კასატორი მიიჩნევს, რომ ამ ნორმების განმარტებითი ბარათიდან, ისე როგორც მოქმედი სამართლებრივი ნორმებიდან, ცხადია, რომ 50-ე მუხლის 1-ლი პუნქტის დეფინიცია არის უფრო ფართო მოცულობის, რომელიც განსაზღვრავს სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს მოსამსახურის დაღუპვის შემთხვევებს (რომელიც ავტოავარიის შედეგად დაღუპვასაც ითვალისწინებს, რასაც სადავო შემთხვევაში ჰქონდა ადგილი), ხოლო რაც შეეხება 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტს, აქ გამოყოფილია კონკრეტულად ის შემთხვევები, როდესაც გარდა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისა, სახეზე უნდა იყოს უშუალოდ პოლიციური ღონისძიების განხორციელება, როდესაც არსებობს საკმარისი საფუძველი ვარაუდისათვის, რომ საქმის გარემოებები ან მოვლენების

შეუფერხებელი განვითარება გამოიწვევს „პოლიციის შესახებ“ კანონით დაცული სიკეთისათვის ზიანის მიყენებას, რომელსაც შედეგად მოჰყვა პოლიციელის დაღუპვა. „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-17 მუხლი განსაზღვრავს თუ რა ღონისძიებებს ახორციელებს პოლიცია საზოგადოებრივი უსაფრთხოებისა და მართლწესრიგის (პოლიციის ფუნქციები) უზრუნველსაყოფად, თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, რაც ასევე დაკონკრეტებულია „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის პირველ პუნქტში. კანონპროექტში ეს შემთხვევები მოხსენიებულია „გმირულად“ დაღუპვად. ვინაიდან, ეს ტერმინი კანონში არ არის მითითებული, რადგან იგი შეფასებითი კატეგორიაა, ამ ორი კატეგორიის დაღუპვის შემთხვევების ერთმანეთისაგან გასამიჯნად და ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში რომელ გარემოებას ჰქონდა ადგილი, ანუ სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების ფაქტის დადგენა/დადასტურების მიზნით, შინაგან საქმეთა მინისტრის 2015 წლის 25 აგვისტოს №627 ბრძანებით შეიქმნა კომისია და დამტკიცდა ამ კომისიის დებულება. ამ დებულების პირველი მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, კომისიის მიზანია სამინისტროს კადრების მთავარი სამმართველოდან წარმოდგენილი დოკუმენტაციის საფუძველზე „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის მე-2 პუნქტის „ო“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, სამინისტროს მოსამსახურეთა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების ფაქტის დადგენა/დადასტურება. კასატორის მითითებით, გარდაცვალების შემდეგ მის მემკვიდრეებს გამოეყოთ იმ პერიოდში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისი ერთჯერადი ფულადი დახმარებაც და შესაბამისი კომპენსაციები, რასაც არც მოსარჩელე მხარე არ უარყოფს. შესაბამისად, აღნიშნული კონკრეტული შემთხვევა (მოსარჩელის მოთხოვნა) არ ექცევა „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის მე-2 პუნქტის „ო“ ქვეპუნქტით და „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებული სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის რეგულაციაში.

კასატორის განმარტებით, სააპელაციო სასამართლოს მიერ არასწორად იქნა განმარტებული „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1-ლი პუნქტით გათვალისწინებული სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის ერთ-ერთი პირობა (პრევენციული ღონისძიება). კერძოდ, სასამართლოს მითითებით, მ-----ე გამოცხადდა სამსახურში პროფესიული მოვალეობის შესასრულებლად - რეიდზე გასასვლელად. ტაბელური იარაღის მიღებისას, როდესაც ხელს აწერდა ჟურნალში, იგი დაიღუპა პოლიციელ ვალერიან ჯიბლაძის გაუფრთხილებელი გასროლის შედეგად. სასამართლოს განმარტებით, რეიდზე გასვლა უდავოდ არის დაკავშირებული დანაშაულის აღკვეთის ღონისძიებასთან, კონტროლსა და ზედამხედველობასთან. კასატორის განმარტებით, გაურკვეველია რა

საფუძვლებს დაეყრდნო სასამართლო ამ მსჯელობის ჩამოყალიბებისას, როცა ფაქტობრივად მ-----ე არ გასულა რეიდზე. კასატორის მითითებით, მსგავს საქმეებზე სასამართლომ სამომავლოდ განსახორციელებელი პოლიციელის უფლება-მოვალეობები არ მიიჩნია „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევად.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 13 ოქტომბრის განჩინებით საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად წარმოებაში იქნა მიღებული საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საკასაციო საჩივარი.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 18 დეკემბრის განჩინებით საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საკასაციო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დასაშვებად და მისი განხილვა დაინიშნა მხარეთა დასწრებით.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების გაცნობის, მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის, საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობის შესწავლისა და გასაჩივრებული გადაწყვეტილების კანონიერება-დასაბუთებულობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, გაუქმდეს გასაჩივრებული გადაწყვეტილება და საქმეზე მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება, რომლითაც ნ-----ის სარჩელი არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის თანახმად, გადაწყვეტილება ყოველთვის ჩაითვლება კანონის დარღვევით მიღებულად, თუ გადაწყვეტილება იურიდიულად არ არის საკმარისად დასაბუთებული (გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური საფუძვლები); ხოლო ამავე კოდექსის 411-ე მუხლის თანახმად, საკასაციო სასამართლო თვითონ მიიღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე, თუ არ არსებობს ამ კოდექსის 412-ე მუხლით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების გაუქმებისა და საქმის სააპელაციო სასამართლოში ხელახლა განსახილველად დაბრუნების საფუძვლები (საკასაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება).

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, საკასაციო სასამართლო იმსჯელებს მხარის მხოლოდ იმ ახსნა-განმარტებაზე, რომელიც ასახულია სასამართლოთა გადაწყვეტილებებში ან სხდომათა ოქმებში. გარდა ამისა, შეიძლება მხედველობაში იქნეს მიღებული ამ კოდექსის 396-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტში მითითებული ფაქტები, ხოლო ამავე მუხლის მეორე ნაწილის მიხედვით, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის

დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება). დასაბუთებულ პრეტენზიაში იგულისხმება მითითება იმ პროცესუალურ დარღვევებზე, რომლებიც დაუშვა სააპელაციო სასამართლო საქმის განხილვის დროს და რამაც განაპირობა ფაქტობრივი გარემოებების არასწორად შეფასება-დადგენა, მატერიალურ-სამართლებრივი ნორმის არასწორად გამოყენება ან/და განმარტება. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ კასატორმა სააპელაციო სასამართლოს მიერ მატერიალურ-სამართლებრივი ნორმის გამოყენებისა და განმარტების კუთხით დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება) წარმოადგინა.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს საქმის მასალებში ასახულ შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებზე: ეკოლოგიის პოლიციის სამმართველოს სწრაფი რეაგირების ოპერატიული ინსპექციის უფროსის მოადგილე მ-----ე სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს, 1993 წლის 26 მარტს გარდაიცვალა, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ეკოლოგიის პოლიციის სამმართველოს შენობაში, სამმართველოს მორიგის მიერ „მაკაროვის“ სისტემის იარაღიდან გაუფრთხილებელი გასროლით თავის არეში მიყენებული ჭრილობის შედეგად.

ნ-----ემ, როგორც მ-----ის მეუღლემ, განცხადებით მიმართა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ოჯახის წევრის სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას გარდაცვალების გამო სახელმწიფო კომპენსაციის მისაღებად საჭირო აქტის გამოცემის მოთხოვნით.

„სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის მიზნით საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურეთა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების ფაქტის დადგენა/დადასტურების კომისიის 2015 წლის 8 დეკემბრის №9/39 გადაწყვეტილებით ნ-----ის მოთხოვნა „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის მე-2 პუნქტის „ო“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის მიზნით საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურე მ-----ის სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების ფაქტის დადგენა/დადასტურებაზე არ დაკმაყოფილდა.

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს იურიდიული დეპარტამენტის დირექტორის 2016 წლის 12 თებერვლის №354830 წერილით ნ-----ეს მის მიერ 2015 წლის 8 დეკემბრის №9/39 გადაწყვეტილებაზე წარდგენილი ადმინისტრაციული საჩივრის პასუხად განემარტა, რომ კომისიის მიერ სადავო გადაწყვეტილება მიღებულია საქმის გარემოებათა განხილვის შედეგად კანონის საფუძველზე.

წარმოდგენილი სარჩელით მოსარჩელემ „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონით

გათვალისწინებული სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის მიზნით საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურეთა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების ფაქტის დადგენა/დადასტურების კომისიის 2015 წლის 8 დეკემბრის №9/39 გადაწყვეტილების, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს იურიდიული დეპარტამენტის დირექტორის 2016 წლის 12 თებერვლის №354830 წერილის ბათილად ცნობა და მ-----ის სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს დაღუპვის ფაქტის აღიარება მოითხოვა „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტის საფუძველზე.

მოსარჩელე დავისადმი კანონიერ ინტერესს ასაბუთებდა იმ გარემოებაზე მითითებით, რომ სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას, შსს ეკოლოგიის პოლიციის სამმართველოს შენობაში, თავის არეში ცეცხლსასროლი იარაღით მიყენებული ჭრილობის შედეგად გარდაიცვალა მისი მეუღლე - პოლიციის ლეიტენანტი მ-----ე, შესაბამისად, იგი ითხოვდა „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებული სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას გარდაცვალების ფაქტის დადგენა-დადასტურებას „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნის მიზნით.

საქმის მასალებიდან გამომდინარე, განსახილველ შემთხვევაში სადავოდ არ არის ქცეული ის გარემოება, რომ მოსარჩელის მეუღლე - მ-----ე გარდაიცვალა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას, არამედ სადავოა ის გარემოება, „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის რომელი პუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევებში ექცევა მ-----ის გარდაცვალება, 1-ლ თუ 1¹ პუნქტში, რადგან მოპასუხე სადავოდ ხდის მ-----ის გარდაცვალების ფაქტს „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით და მიაჩნია, რომ მართალია, მ-----ე გარდაიცვალა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას, მაგრამ ეს არ არის ის შემთხვევა, რომელზეც შეიძლება გავრცელდეს „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტი.

ამდენად, საკასაციო სასამართლომ უნდა შეაფასოს, კონკრეტული შემთხვევა წარმოადგენს „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1-ლი თუ 1¹ პუნქტით განსაზღვრულ სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას პოლიციელის გარდაცვალების შემთხვევას.

„პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის შესაბამისად, საქართველოს პოლიცია არის სამინისტროს სისტემაში შემავალი, აღმასრულებელი ხელისუფლების განმახორციელებელი სამართალდამცავი დაწესებულებების სისტემა, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობით მინიჭებული უფლებამოსილებების ფარგლებში ახორციელებს პრევენციულ და სამართალდარღვევაზე რეაგირების ღონისძიებებს საზოგადოებრივი უსაფრთხოებისა და მართლწესრიგის დასაცავად. ამავე კანონის მე-4 მუხლის მე-

3 პუნქტის შესაბამისად, პოლიციელი არის საჯარო მოხელე, რომელიც მსახურობს სამინისტროში, აგრეთვე სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების – საქართველოს სასაზღვრო პოლიციის ან საჯარო სამართლის იურიდიული პირის თანამშრომელი, რომლებსაც მინიჭებული აქვთ სპეციალური წოდებები და დადებული აქვთ პოლიციელის ფიცი. კანონი ასევე განსაზღვრას პოლიციელის საქმიანობის ძირითად პრინციპებს, კერძოდ, პოლიციელი თავის საქმიანობაში განუხრელად იცავს ადამიანის ძირითადი უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვისა და პატივისცემის, კანონიერების, დისკრიმინაციის დაუშვებლობის, თანაზომიერების, დისკრეციული უფლებამოსილების განხორციელების, პოლიტიკური ნეიტრალობისა და პოლიციის საქმიანობის გამჭვირვალობის პრინციპებს („პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლი). აღნიშნული პრინციპების დარღვევით განხორციელება იწვევს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ პასუხისმგებლობას. პოლიციის საქმიანობის ერთ-ერთი ძირითადი და უმნიშვნელოვანესი პრინციპია ადამიანის ძირითადი უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვისა და პატივისცემის პრინციპი, რომლის შესაბამისად, პოლიციის საქმიანობის განხორციელების ფორმები, მეთოდები და საშუალებები არ უნდა ხელყოფდეს ადამიანის პატივსა და ღირსებას, არ უნდა არღვევდეს ადამიანის სიცოცხლის, ფიზიკური ხელშეუხებლობისა და საკუთრების უფლებებს და სხვა ძირითად უფლებებსა და თავისუფლებებს, ზიანს არ უნდა აყენებდეს გარემოს.

დალუპული პოლიციელების ოჯახებისათვის სოციალური დახმარების გაწევა და მათთვის პოლიციელის გარდაცვალების გამო კომპენსაციის გადახდის საკითხი განსაზღვრულია „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონითა და „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონით.

„პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლით განსაზღვრულია სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს ან მიღებული ჭრილობების შედეგად დალუპული საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოსამსახურეთა ოჯახის სოციალური დაცვის პირობები, რომლის 1-ლი პუნქტის შესაბამისად, სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას, გარდა ამ მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, პოლიციელის დალუპვის შემთხვევაში მის ოჯახს (მემკვიდრეს) საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსთვის საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი ასიგნებებიდან, მინისტრის მიერ გამოცემული აქტის საფუძველზე ეძლევა ერთჯერადი ფულადი დახმარება არა უმეტეს 15 000 ლარისა და დაკრძალვის (საფლავის მოწყობის) ხარჯების ასანაზღაურებელი თანხა 500 ლარის ოდენობით. პოლიციელის დაკრძალვის ხარჯებს სახელმწიფო ანაზღაურებს.

„პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტის თანახმად, კი, სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას: კერძოდ, ამ კანონით გათვალისწინებული პრევენციული ღონისძიების განხორციელებისას,

სამართალდარღვევის აღკვეთისას, დამნაშავის შეპყრობისას, დამნაშავეობასთან ბრძოლისას, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვისას ან/და საბრძოლო მოქმედებების დროს შეტაკებისას, სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებით თავდასხმისას, ადამიანის სიცოცხლის, ჯანმრთელობის ან/და ქონების გადარჩენისას პოლიციელის დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების შემთხვევაში მის ოჯახს (მემკვიდრეს) საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსთვის საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი ასიგნებებიდან, მინისტრის მიერ გამოცემული აქტის საფუძველზე ეძლევა ერთჯერადი ფულადი დახმარება 100 000 ლარის ოდენობით და დაკრძალვის (საფლავის მოწყობის) ხარჯების ასანაზღაურებელი თანხა 500 ლარის ოდენობით. პოლიციელის დაკრძალვის ხარჯებს სახელმწიფო ანაზღაურებს. ხოლო მე-3 პუნქტის შესაბამისად, სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას პოლიციელის დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების შემთხვევაში მისი ოჯახის წევრებს ენიშნებათ სახელმწიფო კომპენსაცია „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

„სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონი, რომელიც არეგულირებს საქართველოს ტერიტორიაზე მცხოვრები საქართველოს მოქალაქეების სოციალური დაცვის გარანტიებს სახელმწიფოს წინაშე განსაკუთრებული სამსახურის გავლის, აგრეთვე ამ პირთა მიერ შესაბამისი ასაკის მიღწევის, შესაძლებლობის შეზღუდვისა და გარდაცვალების გამო, განსაზღვრავს სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის დანიშვნის საფუძვლებს, მათი ოდენობის გაანგარიშების, გაცემის, მისი შეჩერებისა და შეწყვეტის წესსა და პირობებს, ადმინისტრირების ორგანოს, აგრეთვე მათ მიღებასთან დაკავშირებულ სხვა ურთიერთობებს. მითითებული კანონის მე-5 მუხლის 1-ლი პუნქტი ადგენს კომპენსაციის/სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის დანიშვნის საფუძვლებს, ხოლო მე-2 პუნქტში ჩამოთვლილია პირები, ვისაც ამ კანონის შესაბამისად აქვთ კომპენსაციის/სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის მიღების უფლება ანუ განსაზღვრულია ამ კანონის სუბიექტები, ასევე მითითებულია საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტის მიღების დღის (1991 წლის 9 აპრილი) შემდგომ პერიოდზე (კანონის უკუძალა), „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით და „საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონის 41-ე მუხლის მე-10 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპულ ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვლილ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის მოსამსახურეთა ოჯახის წევრები, გარდა ამ პუნქტის „ნ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. ამავე კანონის 22¹ მუხლის შესაბამისად, ამ კანონის მე-5 მუხლის მე-2 პუნქტის „მ“-„პ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრულ პირებს კომპენსაცია დაენიშნებათ ოჯახის წევრის

გარდაცვალების შემთხვევაში. ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრულ კომპენსაციის მიმღებ პირებზე გასაცემი კომპენსაციის ოდენობა 2014 წელს შეადგენს 500 ლარს, ხოლო 2015 წლიდან – 1000 ლარს.

ზემოაღნიშნული ნორმების დეფინიციიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ნორმის სწორი შეფარდებისა და დავის სწორად გადაწყვეტისათვის მნიშვნელოვანია ერთმანეთისაგან გაიმიჯნოს და სწორი კვალიფიკაცია მიეცეს „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1-ლ პუნქტს - მოსამსახურის სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას დაღუპვას ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალებას და მისგან გამომდინარე სოციალურ გარანტიებს და ამავე კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტს - მოსამსახურის სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას განსაკუთრებულ ვითარებაში გარდაცვალებას და მისგან გამომდინარე სოციალურ გარანტიებს.

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლომ არასწორად განმარტა და არასწორი სამართლებრივი შეფასება მისცა „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტს, როდესაც მ-----ე მითითებული კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტის სუბიექტად მიიჩნია. საკასაციო სასამართლოს განმარტებით, ტერმინი „სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს მოსამსახურის გარდაცვალება“ ფართო მოცულობისაა. აღნიშნული ფაქტები დგინდება ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში და მასში იგულისხმება გარდაცვალება ზოგადად სამსახურში ყოფნის პერიოდში (მით უფრო იმ პირობებში, როდესაც დრო, რომელიც დასაქმებულს სამუშაო ადგილამდე მისვლისათვის და უკან დასაბრუნებლად სჭირდება, არის სამუშაო დრო). მაგალითად, სამსახურებრივ მოვალეობათა შესრულებად ითვლება, როგორც ავტოავარიაში დაღუპვა და ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო გარდაცვალება, ასევე ისეთი შემთხვევები, რომლებიც პირდაპირ არის დაკავშირებული პოლიციელის პროფესიული საქმიანობის უშუალო განხორციელებასთან.

„პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით იმპერატიულად არის განსაზღვრული იმ შემთხვევათა ჩამონათვალი, რომლებიც ექვეა მითითებული ნორმის რეგულაციაში და ასეთი შემთხვევებია: პოლიციელის გარდაცვალება „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული პრევენციული ღონისძიების განხორციელებისას, სამართალდარღვევის აღკვეთისას, დამნაშავის შეპყრობისას, დამნაშავეობასთან ბრძოლისას, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვისას ან/და საბრძოლო მოქმედებების დროს შეტაკებისას, სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებით თავდასხმისას, ადამიანის სიცოცხლის, ჯანმრთელობის ან/და ქონების გადარჩენისას. ამასთან, იმისათვის, რომ გარდაცვლილი პოლიციელის ოჯახის წევრზე გავრცელდეს „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებული სამართლებრივი რეჟიმი, მნიშვნელოვანია დადგინდეს ორი გარემოება: პოლიციელის გარდაცვალება დაკავშირებული უნდა იყოს ამ ნორმით გათვალისწინებულ ერთ-ერთ შემთხვევასთან და იგი უშუალოდ ამ შემთხვევის შედეგს უნდა წარმოადგენდეს.

„პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით განსაზღვრული შემთხვევა გულისხმობს ობიექტური საფრთხის არსებობის პირობებში, უშუალოდ პოლიციური ღონისძიებების განხორციელების პროცესში, პოლიციელის დაღუპვის ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვალების შემთხვევას. ობიექტური საფრთხე იმ შემთხვევაში არის სახეზე, როდესაც არსებობს საკმარისი საფუძველი ვარაუდისათვის, რომ საქმის გარემოებები ან მოვლენების შეუფერხებელი განვითარება გამოიწვევს „პოლიციის შესახებ“ კანონით დაცული სიკეთისთვის ზიანის მიყენებას. საკასაციო სასამართლოს განმარტებით, აღნიშნული პუნქტის სუბიექტად მიჩნევისათვის სავალდებულოა უშუალოდ მიზეზობრივი კავშირის დადგენა ამ მუხლში ჩამოთვლილ ქმედებასა და პოლიციელის გარდაცვალებას შორის. გარდაცვალება სწორედ უშუალოდ პოლიციელის პროფესიული საქმიანობის განხორციელებას უნდა მოჰყვეს შედეგად.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ კანონი არის კანონმდებლის მიზნის განხორციელების ინსტრუმენტი და ამიტომ ის უნდა განიმარტოს მიზანმიმართულად. სასამართლომ უნდა გამოიყენოს განმარტების ისეთი წესები, რომლის მიხედვით კანონი უნდა იყოს განმარტებული კანონმდებლის მიზნისა და მისი განხორციელების შესაძლებლობის ფარგლებში. ამდენად, კანონის განმარტებისას, დადგენილ უნდა იქნეს კანონმდებლის ნება და მიზანი, რაც მხოლოდ გრამატიკული განმარტებით ვერ მიიღწევა. სასამართლომ უნდა იხელმძღვანელოს კანონმდებლის განზრახვით, როგორც ნორმის განმარტების საშუალებით. კანონის განმარტება ემყარება გარკვეულ პრინციპებს: ობიექტურობის პრინციპს, რაც გულისხმობს, რომ განმარტება უნდა ეფუძნებოდეს კანონის ტექსტს და გამოხატავდეს კანონმდებლის ნებას; ერთიანობის პრინციპს - ყოველი ნორმა წაკითხულ უნდა იქნეს არა ამოგლეჯილად, არამედ სისტემურად, კანონის ტექსტის ლოგიკურ ჭრილში; გენეტიკური განმარტების პრინციპს - გათვალისწინებულ უნდა იქნეს კანონმდებლის მიზანი და განზრახულობა. ამდენად, მოცემულ შემთხვევაში კანონი უნდა განიმარტოს აღნიშნული პრინციპების დაცვით. ნორმის, მისი ფაქტობრივი ელემენტებისა და სამართლებრივი შედეგის დაკონკრეტება ხორციელდება ნორმაში გამოყენებული ცნებების განმარტების გზით. ხსენებული განმარტების საშუალებით ხდება სამართლებრივი ნორმის ინტერპრეტაცია და მისი შინაარსის განსაზღვრა.

კონკრეტულ შემთხვევაში, კი სადავო არ არის ის გარემოება, რომ მ-----
-----ე გარდაიცვალა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს, კონკრეტულად კი, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ეკოლოგიის პოლიციის სამმართველოს შენობაში, სამმართველოს მორიგის მიერ „მაკაროვის“ სისტემის იარაღიდან გაუფრთხილებელი გასროლით თავის არეში მიყენებული ჭრილობის შედეგად, რაც საკასაციო სასამართლოს განმარტებით, არ უკავშირდება მის მიერ პროფესიული საქმიანობის უშუალოდ განხორციელებას და ვერ მიიჩნევა „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევად.

ამასთან, საკასაციო სასამართლოს განმარტებით, პოლიციელის სოციალური უფლებები განსაზღვრული იყო ასევე მოსარჩელის - ნ-----ის მეუღლის მ-----ის გარდაცვალების დროს მოქმედი „საქართველოს რესპუბლიკის პოლიციის შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის საბჭოს 1992 წლის 17 ივნისის დეკრეტითაც, რომლის 22-ე მუხლის თანახმად, სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას პოლიციის თანამშრომლის დაღუპვის შემთხვევაში მის ოჯახს სახელმწიფო ბიუჯეტის სახსრებიდან უხდიან ერთდროულ კომპენსაციას 10 წლის ხელფასის ოდენობით. დაკრძალვის ხარჯებს გაიღებს სახელმწიფო.

საქმეში წარმოდგენილი ცნობის შესაბამისად, დასტურდება, რომ პოლიციის ლეიტენანტ მ-----ის სამსახურებრივი მოვალეობის დროს დაღუპვასთან დაკავშირებით მისმა ოჯახმა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს 1993 წლის 30 აპრილის №269 ბრძანების საფუძველზე მიიღო 1 162 800 კუპონი (იხ. 18 გვ).

საქმეში წარმოდგენილი საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს 2018 წლის 29 მარტის №04/18589 წერილით ასევე დასტურდება, რომ შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლის მ-----ის გარდაცვალების გამო, სახელმწიფო კომპენსაცია შინაგან საქმეთა სამინისტროს ხაზით დანიშნული ჰქონდა მეუღლეს - ნ-----ეს და მის არასრულწლოვან შვილს - ბ-----ეს. სახელმწიფო კომპენსაცია ნ-----ეს შეუწყდა 2006 წლის 1 ნოემბრიდან შვილის 14 წლის შესრულების გამო, ხოლო ბექა ქ-----ეს სახელმწიფო კომპენსაცია შეუწყდა 2010 წლის 1 ნოემბრიდან 18 წლის შესრულების გამო.

ამდენად, საკასაციო სასამართლოს მითითებით, ნ-----ის მეუღლის - მ-----ის გარდაცვალება ვერ მიიჩნევა „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის 1¹ პუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევად.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ წარმოდგენილი საკასაციო საჩივარი შეიცავს დასაბუთებულ არგუმენტაციას სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილების გაუქმების თაობაზე, რის გამოც საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, უნდა გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 29 მარტის გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება, რომლითაც ნ-----ის სარჩელი არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 411-ე მუხლით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

1. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2017 წლის 29 მარტის გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება;
3. ნ-----ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდეს;
4. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

თავმჯდომარე

მ. ვაჩაძე

მოსამართლეები:

ნ. სხირტლაძე

ვ. როინიშვილი